

Ni Presidente Thomas S. Monson

Gugma—ang Kahulugan sa Ebanghelyo

Dili kita tinud-anay nga mahigugma sa Dios kon dili nato higugmaon ang atong isig ka ingon niining mortal nga kinabuhi.

Minahal ko nga mga kaigsoonan, sa dihang ang Manluluwas nangalagad sa mga tawo, gipangutana Siya sa usa ka abogado, “Magtutudlo, unsa man ang dakong sugo sa kasugoan?”

Girekord ni Mateo nga mitubag si Jesus:

“Higugmaa ang Ginoo nga imong Dios sa tibuok mong kasingkasing, ug sa tibuok mong kalag, ug sa tibuok mong salabutan.

“Mao kana ang dako ug unang sugo.

“Ug ang ikaduha sulosama ra, nga mao kini, Higugmaa ang imong silingan sama sa imong kaugalingon.”¹

Gitapos ni Marcos ang asoy uban sa pamahayag sa Manluluwas: “Wala nay laing sugo nga labi pang daku niini kanila.”²

Dili kita tinud-anay nga mahigugma sa Dios kon dili nato higugmaon ang atong isig ka ingon niining mortal nga kinabuhi. Sama usab, dili kita hingpit nga mahigugma sa atong

isig ka tawo kon dili nato higugmaon ang Dios, ang Amahan natong tanan. Si Apostol Juan misulti nato, “Gikan kaniya nabatongan ta kining maong sugo, nga ang nagahigugma sa Dios kinahanglan magahigugma sa iyang igsoon usab.”³ Kitang tanan espiritu nga mga anak sa atong Langitnong Amahan ug, sa ingon, mga managsoon. Samtang atong ibutang kini nga kamatuoran sa hunahuna, mahimong mas sayon ang paghigugma sa tanang mga anak sa Dios.

Sa tinuod, ang gugma mao ang kahulugan sa ebanghelyo ug si Jesukristo mao ang atong Ehemplo. Ang Iyang kinabuhi usa ka kabilin sa gugma. Ang masakiton nga Iyang giayo; ang linupigan nga Iyang gibayaw; ang makasasala nga Iyang giluwat. Sa katapusan ang masuk-anong panon sa katawhan mihunos sa Iyang kinabuhi. Ug bisan pa madungog gikan sa bungtod sa Golgota ang mga pulong: “Amahan pasayloa sila; kay wala sila makasabut sa ilang ginabuhat”⁴—usa

ka halangdong pagpadayag sa kapuanggod ug gugma diha sa pagkamortal.

Adunay daghang mga kinaiya nga maoy timailhan sa gugma, sama sa pagkamabination, pailub, pagkadili hakog, pagsabut, ug pagpasaylo. Sa tanan natong pakig-abin, kini ug ang ubang samang kinaiya makatabang sa pagpakita sa gugma nga anaa sa atong kasingkasing.

Sa kasagaran ang atong gugma makita sa atong adlaw-adlaw nga interaksyon sa usag usa. Ang importante mao ang atong abilidad nga makakita sa panginahanglan sa usa ka tawo ug dayon motabang. Ganahan kaayo ko sa sentimento nga gisulti sa mubo nga balak:

*Naghilak ko sa kagabhion
Tungod sa kakulang sa panan-awon
Nga sa panginahanglan sa uban
nakapabuta nako;
Apan sukad wala pa ko
Mobati og gamayng pagmahay
Sa akong sobra ka mabination.⁵*

Bag-o lang ko nga nakahibalo sa makapatandog nga ehemplo sa mahigugmaon nga pagkamabination—nga dunay wala damha nga mga resulta. Tuig 1933 kadto, nga tungod sa Dakong Depresyon, ang mga oportunidad sa panarbaho lisud kaayo. Ang dapit mao ang silangang bahin sa Estados Unidos. Si Arlene Biesecker bag-o lang nakagradwar sa high school. Human sa dugay kaayong pagpangita og trabaho, sa katapusan nakatrabaho siya sa buhatan sa sinina isip usa ka mananahi. Ang mga trabahante bayaran lang sa matag piraso nga maayo nilang pagkatahi kada adlaw. Kon daghan ang ilang mahuman, mas dako ang ilang bayad.

Usa ka adlaw sa iyang pagsugod sa tahianan, si Arlene nag-atubang og proseso nga nakapalibug ug nakapahigawad niya. Naglingkod siya atubangan sa iyang makina naninguha sa pagtas-tas sa wala matarung pagtahi nga sinina nga iyang gitrabaho. Daw walay makatabang niya, kay ang ubang mga mananahi nagdali nga makahuman og daghan kutob sa ilang mahimo. Gibati ni Arlene nga walay

mahimo ug walay paglaum. Sa hilom, siya misugod paghilak.

Sa atbang ni Arlene naglingkod si Bernice Rock. Mas magulang siya ug mas makamao nga mananahi. Naka-kita sa pag-antus ni Arlene, mibiya si Bernice sa iyang trabaho ug miduol ni Arlene, mitudlo ug mitabang niya. Wala siya mohawa hangtud si Arlene makamao na ug malampusong nakahuman sa sinina. Mibalik dayon si Bernice sa iyang makina, nakuhaan ang kahigayunan nga makahuman og daghang sinina, kon wala pa siya motabang.

Tungod niining buhat sa kamabination, si Bernice ug Arlene nahimong managhigala sa tibuok kinabuhi. Sila sa katapusan nangaminyo ug nanganak. Sa mga 1950, si Bernice, kinsa usa ka miyembro sa Simbahan, mihatag ni Arlene ug sa iyang pamilya og kopya sa Basahon ni Mormon. Niadtong 1960, si Arlene ug ang iyang bana ug mga anak nabunyagan nga mga miyembro sa Simbahan. Sa wala madugay sila nabugkos sa balaang templo sa Dios.

Isip resulta sa kalooy nga gipakita ni Bernice samtang siya mitabang sa

usa ka tawo nga wala niya mailhi apan nag-antus ug nagkinahanglan og tabang, dili maihap nga mga indibidwal, buhi ug patay, nakatagamtam karon sa makaluwas nga mga ordinansa sa ebanghelyo.

Kada adlaw sa atong mga kinabuhi gihatagan kita og mga oportunidad sa pagpakita og gugma ug kamabination niadtong anaa sa atong palibut. Miingon si Presidente Spencer W. Kimball: “Kinahanglang makahinumdom kita nga kadtong mga tawo nga atong mahimamat sa mga parkinganan, sa mga opisina, sa mga elevator, ug bisan asa mao ang bahin sa mga tawo nga gihatag sa Dios kanato aron higugmaon ug serbisyuhan. Wala kaayo kitay kaayohan nga mahimo sa paghisgot sa kinatibuk-ang panagigsoonay sa katawhan kon dili nato tagdon ang tanan nga naa sa atong palibut isip mga igsoon.”⁶

Sa kasagaran ang atong mga oportunidad sa pagpakita og gugma moabut nga wala damha. Usa ka ehemplo sa maong oportunidad migawas sa usa ka artikulo sa pamantalaan niadtong Oktubre 1981. Nadasig kaayo ko sa gugma ug kalooy nga giistorya niini

nga ako kining gigunting ug gitipigan sobra na sa 30 ka tuig.

Ang artikulo naghisgut nga usa ka biyahe sa Alaska Airlines gikan sa Anchorage, Alaska, padulong sa Seattle, Washington—usa ka biyahe nga nagdala og 150 ka mga pasahero—mitipas ngadto sa hilit nga lungsod sa Alaska aron sa pagdala sa bata nga grabing naangol. Ang dos anyos nga bata naputlan og ugat sa iyang bukton sa dihang natumba siya sa usa ka piraso nga bildo samtang nagdula duol sa iyang balay. Ang lungsod mga 450 ka milya (725km) sa habagatan sa Anchorage ug dili gyud agianan sa biyahe. Bisan pa, ang mga medic nga nagtabang sa bata nangayo og dinaliang tabang, ug mao nga ang biyahe gitipas aron sa pagkuha sa bata ug dad-on ngadto sa Seattle aron siya matambalan sa ospital.

Sa pagtugpa na sa eroplano duol sa hilit nga lungsod, ang mga medic mipahibalo sa piloto nga grabi ang pagdugo sa bata nga dili siya makabut ngadto sa Seattle. Usa ka desisyon ang nahimo sa paglupad og laing 200 ka milya (320) nga tipas sa agianan ngadto sa Juneau, Alaska, ang labing duol nga siyudad nga dunay ospital.

Human madala ang bata ngadto sa Juneau, ang biyahe mipaingon na sa Seattle, pila na ka oras nga ulahi sa iskediyul. Walay usa sa mga pasahero nga nagbagulbol, bisan og kadaghanan nila dili na kaabut sa mga appointment ug sa konektado nga mga biyahe. Gani, sa paglabay sa mga minuto ug oras, nangolekta sila, nakakuha og igong kantidad alang sa bata ug sa iyang pamilya.

Sa dihang ang eroplano hapit na motugpa sa Seattle, ang mga pasahero nangalipay sa dihang ang piloto mipahibalo nga nakadawat siya og tawag sa radyo nga ang bata mamaayo ra.⁷

Sa akong hunahuna miabut ang mga pulong sa kasulatan: “Ang gugma nga putli mao ang tiunay nga gugma ni Kristo, . . . ug bisan kinsa nga makaplagnan nga aduna niini sa katapusan nga adlaw, kini makaayo uban kaniya.”⁸

Mga kaissoonan, ang uban sa atong labing dakong mga oportunidad

sa pagpakita sa atong gugma anaa sa sulod sa atong kaugalingong mga panimalay. Ang gugma kinahanglang mao ang sentro sa kinabuhi sa pamilya, apan usahay dili kini mao. Adunay sobra ka walay pasensya, sobra nga panaglalis, sobrang panag-away, sobrang hinilakay. Miingon si Presidente Gordon B. Hinckley: “Ngano man nga [kadatong] atong [labing] gimahal mao may kanunayng puntariya sa atong pintas nga mga pulong? Ngano man nga [kita] usahay mosulti ingon og gustong mopasakit sa emosyon?”⁹ Ang tubag niini nga mga pangutana mahimong managlahi sa matag usa kanato, apan ang lintunganay mao nga dili importante ang mga rason. Kon kita mosunod sa sugo

Vienna, Austria

sa paghigugma sa usag usa, kinahanglang tagdon nato ang usag usa uban sa pagbati ug pagtahud.

Siyempre adunay mga panahon nga kinahanglang modisiplina. Atong hinumduman, bisan pa niana, ang tambag nga makita sa Doktrina ug mga Pakigsaad—mao kini, nga kon gikinahanglan nato nga mobadlong sa usa, kita kinahanglang mopakita og dugang gugma pagkahuman.¹⁰

Manghinaut ko nga kita maning-kamot kanunay nga magmabination ug magsensitibo sa mga hunahuna ug mga pagbati ug mga kahintang niadtong anaa sa atong palibut. Dili ta manginsulto o mobiyabiay. Hinoon, magmaloloy-on ug magmaawhagon kita. Kinahanglang magbantay kita nga dili nato maguba ang pagsalig sa usa ka tawo pinaagi sa dinanghag nga mga pulong ug mga aksyon.

Ang pagpasaylo kanunay nga mag-uban sa gugma. Sa atong mga pamilya, ingon man usab sa atong mga higala, mahimong dunay masakit nga mga pagbati ug dili panag-uyon. Usab, dili gyud igsapayan kon unsa ka gamay ang isyu. Kinahanglan nga dili kini pasagdan nga mokutkut, modunot, ug sa katapusan moguba. Ang pagpasangil makapaumido sa samad. Ang pagpasaylo lamang ang makaayo.

Usa ka matahum nga babaye kinsa namatay na nakig-istorya nako usa ka adlaw niana ug wala damha miistorya sa mga pagmahay. Naghisgot siya sa usa ka insidente nga nahitabo dugay

na kaayo ug naglambigit sa silingan nga mag-uuma, kanhi usa ka higala apan wala ikasabut niya ug sa iyang bana sa daghang mga okasyon. Usa ka adlaw niana ang mag-uuma mihangyo kon makalaktud ba siya agi sa iyang yuta aron makaabut sa iyang kaugalingon yuta. Niining puntoha mihunong siya sa iyang istorya nako ug, sa nagkurog nga tingog, miingon, “Brother Monson, wala nako siya paagia sa akong yuta niana nga higayon ug sukad niana apan mipalakaw niya og layo aron makaabut sa iyang yuta. Nasayop ko, ug nagbasol ko niini. Wala na siya karon, apan, gusto unta akong mosulti niya og, ‘Pasayloa ko.’ Nanghinaut unta ko nga duna koy ikaduhang higayon nga magmabination.”

Samtang ako naminaw kaniya, akong nahinumduman ang masulubong obserbasyon ni John Greenleaf Whittier: “Sa tanang makaguol nga pulong sa dila o sa pluma ang pinakaguol mao kini: *‘Lagmit unta!’*”¹¹ Mga kaigsoonan, samtang atong pakitaan ang uban og gugma ug mabinationong konsiderasyon, malikayan nato ang maong mga pagmahay.

Ang gugma mapadayag sa daghang mga mailhan nga paagi: usa ka pahiyom, pagkaway-kaway, mabinationong komentaryo, usa ka pagdayeg. Laing mga ekspresyon tingali dili kaayo klaro, sama sa pagpakita og interes sa kalihokan sa uban, pagtudlo og baruganan uban ang pagkamabination ug pailub, pagbisita sa masakiton. Kini

nga mga pulong ug mga aksyon ug daghan pa makapakita og gugma.

Si Dale Carnegie, usa ka inila nga American author ug tig-lecture, nagtuo nga ang matag usa sa iyang kaugalingon adunay “gahum sa pagdugang sa gidaghanon [sa] kalipay sa kalibutan . . . pinaagi sa paghatag og pipila ka pulong sa pagtamud ngadto sa tawo nga nag-inusara o nawad-an og paglaum.” Miingon siya, “Tingali inyong makalimtan ugma ang mabintangion pulong nga inyong gisulti karon, apan ang inyong gisultian mahimong mohambin niini sa tibuok kinabuhi.”¹²

Hinaut nga magsugod kita karon, niining adlaw, sa pagpadayag og gugma ngadto sa tanang mga anak sa Dios, sakop man sa atong pamilya, atong mga higala, mga kaila, o dili kaila. Sa atong pagbangon matag buntag, atong ipasalig ang pagtubag uban sa gugma ug kalooy sa bisan unsay moabut kanato.

Dili matugkad, mga kaigsoonan, ang gugma sa Dios kanato. Tungod niini nga gugma, Iyang gipadala ang Iyang Anak, kinsa nahigugma pag-ayo kanato nga mihatag sa Iyang kinabuhi alang nato, aron kita makabaton og kinabuhing dayon. Kon makasabut kita niining walay ikatandi nga gasa, ang atong mga kasingkasing mapuno sa gugma alang sa atong Amahan sa Kahangturan, alang sa atong Manluluwas, ug alang sa tanang katawhan. Kana mao unta ang mahitabo mao ang akong pag-ampo pinaagi sa sagra-dong pangalan ni Jesukristo, amen. ■

MUBO NGA MGA SULAT

1. Mateo 22:36-39.
2. Marcos 12:31.
3. 1 Juan 4:21.
4. Lucas 23:34.
5. Wala mailhi ang tigsulat, sa Richard L. Evans, “The Quality of Kindness,” *Improvement Era*, Mayo 1960, 340.
6. *The Teachings of Spencer W. Kimball*, ed. Edward L. Kimball (1982), 483.
7. Tan-awa sa “Injured Boy Flown to Safety,” *Daily Sitka Sentinel* (Alaska), Okt. 22, 1981.
8. Moroni 7:47.
9. Gordon B. Hinckley, “Let Love Be the Lodestar of Your Life,” *Ensign*, Mayo 1989, 67.
10. Tan-awa sa Doktrina ug mga Pakigsaad 121:43.
11. “Maud Muller,” sa *The Complete Poetical Works of John Greenleaf Whittier* (1878), 206; emphasis gidugang.
12. Dale Carnegie, sa, pananglitan, Larry Chang, *Wisdom for the Soul*. (2006), 54

Ni Presidente Boyd K. Packer

Presidente sa Korum sa Napulog Duha ka mga Apostoles

Ang Pagsaksi

Ganahan kong mopakigbahin kaninyo niadtong mga kamatuoran nga bililhon kaayong masayran.

Ang mga panahon sa gubat o kawalay kasigurohan adunay paagi sa pagpalambo sa atong pag-focus sa mga butang nga importante kaayo.

Ang Ikaduhang Gubat sa Kalibutan usa ka panahon sa grabe nga espirituhanong kagubot alang kanako. Mibiya ko sa akong panimalay sa Brigham City, Utah, nga may gamay nga pagpamatuod, ug mibati ko sa panginahanglan og dugang pa. Hapit tibuok namong senior class sa pipila lang ka semana padulong na ngadto sa panggubatan. Samtang gi-assign sa isla sa Ie Shima, amihanan sa Okinawa, Japan, nanlimbasug ko sa pagduhaduha ug kawalay kasigurohan. Gusto ko og personal nga pagpamatuod sa ebanghelyo. Gusto ko nga *masayud!*

Atol sa usa ka gabii nga walay tulog, mibiya ko sa akong tolda ug misulod sa bunker nga giporma pinaagi sa paglinya og mga drum nga sudlanan og 50 ka galon nga krudo nga puno sa balas ug gipatung-patong aron makaporma og koral [enclosure]. Walay atup, ug mao nga mikamang ko, mihangad sa kalangitan nga puno sa bitoon, ug miluhod aron mag-ampo.

Hapit na sa taliwala sa pag-ampo kini nahitabo. Dili nako mahulagway

ninyo unsay nahitabo kon akong isulti kaninyo. Lapas kini sa akong gahum sa pagpahayag, apan ingon kini kaklaro karon sama nianang gabhiona sobra na sa 65 ka tuig ang milabay. Nasayud ko nga pribado kaayo kini, tinagsa kaayo nga manipestasyon. Sa katapusan ako mismo nasayud. Ako *nasayud* gayud, kay gihatag kini kanako. Wala madugay, mikamang ko gikan niana nga bunker ug milakaw, o morag naglutaw, balik sa akong higdaanan. Gigahin nako ang tibuok gabii nga mibati sa kalipay ug katingala.

Imbis maghunahuna nga espesyal ko, naghunahuna ko nga kon ang maong butang miabut nako, nga kini moabut ngadto ni bisan kinsa. Mituo gihapon ko niana. Sa misunod nga katuigan, akong nasabtan nga ang maong kasinatian sa samang higayon usa ka kahayag nga sundon ug bug-at nga palas-anon.

Ganahan kong mopakigbahin kaninyo niadtong mga kamatuoran nga bililhon kaayong masayran, mga butang nga akong nakat-unan ug nasinati dula-an sa 90 ka tuig sa kinabuhi ug sobra sa 50 ka tuig isip General Authority. Daghan sa akong nasayran kabahin sa kategoriya sa mga butang nga dili matudlo apan mahimong makat-unan.